

РЕШЕНИЕ

№ 1226

гр. София, 01.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Д СЪСТАВ, в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Силвана Гълъбова

Членове: Георги Ст. Чехларов
Михаела Касабова

при участието на секретаря Илияна Ив. Коцева
като разгледа докладваното от Силвана Гълъбова Въззивно гражданско дело
№ 20231100506156 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 – 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ищеца „Топлофикация София“ ЕАД срещу решение от 18.06.2022 г. по гр.д. №47482/2019 г. на Софийския районен съд, 58 състав, в частта, в която са отхвърлени предявените от жалбоподателя срещу Ц. Н. И., М. И. М. и А. И. А. кумулативно съединени установителни искиове с правно основание чл.422 ал.1 ГПК за разликата над сумата от 6176,95 лв. до пълния претендиран размер от 8013,41 лв., представляваща цена на топлинна енергия за периода 01.05.2015 г. – 30.11.2015 г., за разликата над сумата от 1212,89 лв. до пълния претендиран размер от 1399,10 лв., представляваща лихва за забава върху главницата за топлинна енергия за периода 13.02.2016 г. – 20.12.2018 г., за разликата над сумата от 1,81 лв. до пълния претендиран размер от 35,52 лв., представляваща цена на услуга за дялово разпределение за периода 01.05.2015 г. – 30.04.2018 г., и за разликата над сумата от 0,68 лв. до пълния претендиран размер от 5,87 лв., представляваща лихва за забава върху главницата за дялово разпределение за периода 30.01.2016 г. – 20.12.2018 г., за които суми е издадена заповед за изпълнение по чл.410 ГПК по гр.д. №5688/2019 г. по описа на СРС, 58 състав, като ищецът е осъден да заплати на ответниците разноси по делото.

В жалбата се твърди, че решението на СРС е неправилно и постановено при нарушение на материалния закон. Сочи, че първоинстанционният съд неправилно е приел, че дължимите суми са погасени по давност. Претендира разноси.

Въззиваемите Ц. Н. И., М. И. М. и А. И. А. в срока за отговор по чл.263 ал.1 ГПК не вземат становище по жалбата, в о.с.з. оспорват същата.

Третото лице-помагач „Техем Сървисис“ ЕООД в срока за отговор по чл.263 ал.1 ГПК не взема становище по въззивната жалба.

Образувано е и по въззивна жалба на ответниците Ц. Н. И., М. И. М. и А. И. А.

срещу решение от 18.06.2022 г. по гр.д. №47482/2019 г. на Софийския районен съд, 58 състав, в частта, в която е признато за установено, че жалбоподателите дължат на „Топлофикация София“ ЕАД разделно при дялове: Ц. Н. И. – 1/2, М. И. М. – 1/4 и А. И. А. – 1/4, на основание чл.422 ал.1 ГПК сумата от 6176,95 лв., представляваща цена на топлинна енергия за периода 01.12.2015 г. – 30.04.2018 г., ведно със законната лихва от 30.01.2019 г. до изплащане на вземането, сумата от 1212,89 лв., представляваща лихва за забава върху главницата за топлинна енергия за периода 13.02.2016 г. – 20.12.2018 г., сумата от 1,81 лв., представляваща цена на услуга за дялово разпределение за периода 01.05.2015 г. – 30.04.2018 г., ведно със законната лихва от 30.01.2019 г. до изплащане на вземането, и сумата от 0,68 лв., представляваща лихва за забава върху главницата за дялово разпределение за периода 30.01.2016 г. – 20.12.2018 г., за които суми е издадена заповед за изпълнение по чл.410 ГПК по гр.д. №5688/2019 г. по описа на СРС, 58 състав, като ищецът е осъден да заплати на ответниците разноски по делото.

В жалбата се твърди, че решението на СРС е неправилно - постановено при нарушение на материалния закон и съществени процесуални нарушения. Сочи, че първоинстанционният съд неправилно е приел, че се явяват собственици или ползватели на процесния топлоснабден имот, както и че по делото не е установено доставеното до имота количество топлинна енергия. Сочат, че в имота липсва реално консумирана топлинна енергия, тъй като в имота липсват отоплителни тела, както и че са нарушени разпоредбите на Директива 2006/32/ЕО относно ефективността на крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги и разпоредбите на конкурентното право. Претендират разноски.

Въззиваемата страна „Топлофикация София“ ЕАД в срока за отговор по чл.263 ал.1 ГПК не взема становище по жалбата, в о.с.з. оспорва същата.

Третото лице-помагач „Техем Сървисис“ ЕООД в срока за отговор по чл.263 ал.1 ГПК не взема становище по въззивната жалба.

Съдът, като обсъди доводите във въззивната жалба относно атакувания съдебен акт и събраните по делото доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

Жалбите са подадени в срок и са допустими, а разгледани по същество са **неоснователни.**

Предмет на разглеждане в настоящото производство са положителни установителни искове за наличието на вземания на ищеца спрямо ответниците за заплащане на доставена топлинна енергия за периода мес.05.2015 г. – мес.04.2018 г., за цена на услугата „дялово разпределение“ за периода мес.05.2015 г. - мес.04.2018 г., за имот, находящ се в гр. София, ул. *****, и съответните мораторни лихви върху главниците за периода 13.02.2016 г. - 20.12.2018 г. и периода 30.01.2016 г. - 20.12.2018 г.

Ответниците в срока за отговор по чл.131 ГПК оспорват предявените искове, като твърдят, че не са собственици или ползватели на процесния топлоснабден имот, както и че в имота не са налични отоплителни тела. Оспорват количеството начислена топлинна енергия и бр. обители, на които е начислена топлинна енергия за БГВ. Релевират и възражение за изтекла погасителна давност. Оспорват и изпадането им в забава.

В тежест на ищеца е да установи възникването на облигационно отношение между него и ответниците, по силата на което е доставял топлинна енергия на ответниците. В негова тежест е да докаже и че за процесния период ответниците са ползвали топлинна енергия в съответното количество, равняващо се на претендираната сума.

В тежест на ответниците е да докажат положителния факт на плащането.

Настоящият съдебен състав намира за установен факта, че за процесния период мес.05.2015 г. – мес.04.2018 г. страните са били във валидна облигационна връзка, по силата

на която ищецът е доставял на ответника топлинна енергия. Договорът касае доставка на топлинна енергия до обект ателие №3, находящ се в гр. София, ул. „***** с абонатен №99789.

Съгласно разпоредбата на чл.153 ал.1 Закона за енергетиката /ЗЕ/, облигационната връзка – договор за продажба на топлинна енергия се създава по силата на закона със страни – топлопреносното дружество – ищеца и собственика или ползвателя на топлоснабдения имот - ответника. Съгласно разпоредбата на чл.150 ал.2 ЗЕ, продажбата на топлинна енергия се извършва по правилата на одобрени от съответния орган общи условия, публикувани в един централен и местен всекидневник, като не е необходимо писменото им приемане от потребителите. Тази разпоредба е специална по отношение на разпоредбата на чл.16 ал.1 ЗЗД, според която договор при общи условия обвързва приемащия ги, само ако ги е подписал, поради което възражението на ответника за липса на облигационна връзка, поради неподписването на общите условия на ищеца е неоснователно. Съгласно разпоредбата на чл.150 ал.3 ЗЕ, несъгласните с публикуваните общи условия потребители на топлинна енергия, могат да възразят по съответния ден в 30-дневен срок след публикуване на ОУ, за каквото възражение по делото няма данни. Тази възможност за възразяване от потребителите на топлинна енергия срещу съдържанието на облигационната връзка, обективизирано в ОУ и да уговорят различно съдържание, е основание съда да приеме, че облигационната връзка по продажба на топлинна енергия, дори и възникнала по силата на закона, е договорна облигационна връзка, за която се прилагат съответно правилата за договорите. В срока по чл.131 ГПК ответниците са оспорили обстоятелството, че са собственици или ползватели на процесния имот, но от представените по делото нот. акт за собственост на апартамент /жилище/ по чл.45г ЗПИНМ №90, т.XXXVI, н.д. №7020/28.12.1974 г., удостоверение за наследници, изх. №1764/31.06.2016 г., издадено от СО, район „Триадица“ и удостоверение за наследници №529/18.06.2002 г., издадено от СО, район „Триадица“, се установява, че ответниците се легитимират като съсобственици на процесния апартамент при следните квоти: Ц. Н. И. – 1/2 ид.ч., М. И. М. – 1/4 ид.ч. и А. И. А. – 1/4 ид.ч.

Неоснователни се явяват възраженията на ответниците за липса на облигация с ищеца, основани на нормата на чл.62 ал.1 ЗЗП за непоискана доставка на ТЕ. В този смисъл и ТР №2/2016 г. на ОСГК на ВКС приема, че за отношенията, възникващи при доставяне на топлинна енергия за битови нужди в сграда – етажна собственост, се прилагат разпоредбите на ЗЕ, които не противоречат на разпоредбата на чл.62 вр. пар.1 ДР на ЗЗП.

Настоящият съдебен състав намира, че не е налице и соченото нарушение на общностното право /ЕО/. Европейските директиви са актове, които обвързват по отношение на дължимия резултат, но оставят националните власти да изберат формата и начина на въвеждането им в действащото право. Те нямат пряко действие, когато са транспонирани в българското право в срока, указан в тях. Единствено в хипотезата, при която дадена директива не е въведена в действие в националното право своевременно, всеки правен субект може да се позове пряко на нейните разпоредби пред българския съд, който не следва да прилага националните норми, които противоречат на разпоредбите на директивата. Настоящият случай обаче не е такъв. Самата система за дялово разпределение е въведена с чл.112г ЗЕЕЕ отм. в изпълнение изискванията на Директива 93/76/ЕИО на Съвета от 13.09.1993 г. относно ограничаване на емисиите от въглероден двуокис чрез подобряване на енергийната ефективност. Тази директива е отменена с чл.31 от Директива 2006/32/ЕО на ЕП и на Съвета от 05.04.2006 г. относно ефективността при крайно потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги. Именно съгласно директивата държавите-членки трябва да разработят и реализират програми в областта на таксуването на енергията, предназначена за отопление, климатизация и топла вода за битови нужди, на база действителната консумация.

Съгласно разпоредбата на чл.155 ал.1 т.2 ЗЕ и уговореното в ОУ сумите за топлинна енергия за процесния период са начислявани от ищеца по прогнозни месечни вноски, за които са издавани фактури, като след края на отоплителния период са изготвяни изравнителни сметки от дружеството, извършващо дялово разпределение. Въззивният съд намира, че това не съставлява нарушение на чл.13 Директивата на ЕС /2006/32/ЕО/ – транспонирана в българското законодателство чрез Закона за енергийната ефективност /пар.3 ДР на ЗЕЕ/, според който в сметките следва да се включва само реално потребена енергия. Плащането по прогнозни сметки съответства на посочената разпоредба на чл.155 ал.1 т.2 ЗЕ, като ежемесечните прогнозни сметки са в полза и на двете страни по правоотношението - потребителят може да заплати както повече, така и по-малко от изразходваната за този месец енергия, респ. топлоснабдителното предприятие на свой ред може да подаде повече или по-малко количество от заплатената му топлоенергия. В крайна сметка обаче с последната изравнителна сметка взаимоотношенията между страните се уреждат справедливо и потребителите заплащат реално изразходваната от тях енергия за целия отчетен период.

От приетото по делото СТЕ е установено, че сградата, в която се намира процесният апартамент, е топлоснабдена и в нея е въведена система за дялово разпределение. Обстоятелството колко точно количество топлинна енергия е доставено в сградата и конкретно в жилището на ответниците е от значение единствено към доказването на размера на иска, като евентуалната недоказаност на този размер не може да доведе до отхвърлянето му, съгласно чл.162 ГПК. В случая количеството на доставената в цялата сграда топлинна енергия е отчетено от общия топломер, за който се установява от СТЕ, че отговаря на метрологичните изисквания, както и че сумите за топлинна енергия в имота на ответниците и за дялово разпределение са начислени в съответствие с действащата нормативна уредба в областта на енергетиката.

От заключението на СТЕ, което настоящият съдебен състав кредитира изцяло, се установи, че сумите за ТЕ, дължими от ответниците за процесния период, коригирани с изчислените суми при дяловото разпределение, са в общ размер на 8013,38 лв., като за периодите 2014/2015 г. и 2015/2016 г. поради липса на достъп е начислена ТЕ за БГВ с разходна норма 140 л./денонощие на 1 бр. потребител, като според ФДР потребителите са били 5 бр., а за периода 2017/2018 г. ТЕ за БГВ е начислявано по показанията на 1 бр. водомер за топла вода в имота. Според протоколите за липса на достъп и изравнителните сметки на ФДР за периодите 2015/2016 г. и 2016/2017 г. в процесния имот има 5 бр. радиатори без ИРРО и 1 бр. шранг-лира в банята също без ИРРО, като след смяната на партидата от 01.03.2017 г. е направен допълнителен отчет, в който се сочи, че радиаторите в имота са демонтирани, но ФДР не е уведомена за извършения демонтаж.

По делото са представени и протоколи от 24.05.2016 г., 18.05.2016 г., 26.05.2017 г., 21.05.2017 г. за неосигурен достъп, включващ и процесния апартамент, както и главен отчет за периода 01.05.2017 г. – 30.04.2018 г., в който е посочено, че в процесния апартамент няма радиатори.

При неосигурен достъп се начислява топлинна енергия по реда на чл.70 ал.4 Наредба 16-334/2007 г. за топлоснабдяването. За неосигурения достъп до имота през процесния период са съставени описаните по-горе протоколи, като ответниците не са оспорили, че в имота не е осигурен достъп до отоплителните тела и изводите за гореща вода в имота за отчитане на показанията на уредите и водомерите. Ето защо, настоящият въззивен състав кредитира съставените от ФДР протоколи, като ги цени заедно с всички останали доказателства по делото и с оглед фактическите твърдения на страните.

Съгласно разпоредбата на чл.153 ал.6 ЗЕ, клиентите в сграда - етажна собственост, които прекратят топлоподаването към отоплителните тела в имотите си, остават клиенти на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите

части на сградата. Съгласно чл.77 ал.1 Наредба №16-334/06.04.2007 г. за топлоснабдяването, топлоподаването на клиент на топлинна енергия в самостоятелна сграда се прекратява в абонатната станция, когато клиентът е подал заявление до топлопреносното предприятие, както и при условията, предвидени в договора.

По делото обаче липсват доказателства ответниците да са прекратили по описания по-горе надлежен ред топлоподаването в имота, поради което и следва да се приеме, че същите дължат стойността на доставената до имота топлинна енергия, начислена, с оглед неосигурения достъп, на пълен обем.

Съгласно разпоредбата на чл.69 ал.2 Наредба №16-334/06.04.2007 г. за топлоснабдяването, когато липсват водомери за гореща вода или са повредени, или не е осигурен достъп за отчитане, потреблението се определя при норма за разход на гореща вода 140 л. на обитател за едно денонощие на потребление. В случая за част от периода е установено, че са липсвали водомери, поради което са били налице предпоставките за начисляване на разхода за БГВ на бр. обитатели. По делото нито се твърди, нито се установява обаче ответниците да са се възползвали възможността за рекламации по чл.70а ал.4 Наредба 16-334/2007 г. за топлоснабдяването, с оглед твърденията им за бр. обитатели, и да са поискали преработване на данните след получаването от упълномощеното по реда на чл.28 лице на изравнителните сметки за процесния период.

Ето защо, се налага извод, че предвид неосигурения достъп за отчет на уредите за дялово разпределение и липсата на водомери в имота, начислението на топлинна енергия за отопление на имота и за БГВ било извършено в съответствие с установените нормативни правила, почиващи върху принципа, че никой не може да черпи права и следва да понесе нормативно установените последици от собственото си неправомерно поведение.

По делото е установено, че за процесния период услугата дялово разпределение е извършвана от „Техем Сървисис“ ЕООД, поради което и с оглед осъществената услуга ответниците дължат заплащането и.

Съгласно ТР №3/18.05.2012 г. на ОСГТК на ВКС, понятието „периодични плащания“ по смисъла на чл.111 б.”в” ЗЗД се характеризира с изпълнение на повтарящи се задължения за предаване на пари или други заместими вещи, имащи единен правопораждащ факт, чиито падеж настъпва през предварително определени интервали от време, а размерите на плащанията са изначално определени или определяеми без да е необходимо периодите да са равни и плащанията да са еднакви, т.е. давността за вземания на „Топлофикация“ ЕАД е тригодишна.

За процесния период са действали Общи условия, влезли в сила от 14.03.2014 г. и Общи условия, влезли в сила през мес.08.2016 г.

При Общите условия, влезли в сила от 14.03.2014 г. клиентите заплащат топлинната енергия по един от следните начини: т.1 - на десет равни месечни вноски; т.2 - на месечни вноски, определени по прогнозна консумация за сградата и една изравнителна вноска и т.3 - по реална месечна консумация, като в случаите когато клиентите в сграда етажна собственост, присъединени към една абонатна станция или нейно самостоятелно отклонение, заплащат топлинната енергия по реда на ал.1 т.2, месечната консумация се определя от търговеца въз основа на съответния дял за имота от консумираната топлинна енергия през предходния отчетен период. Съгласно чл.32 ал.1 и ал.2 от Общите условия, месечната дължима сума за доставена топлинна енергия на клиента се формира въз основа на определения за него дял от топлината топлоенергия за разпределение в СЕС и обявената за периода цена, за която сума се издава ежемесечно фактура от продавача. След отчитане на средствата за дялово разпределение и изготвяне на изравнителните сметки от търговеца, продавачът издава за отчетния период кредитни известия на стойността на фактурите по ал.1 / т.е. за месечната дължима сума/ и фактура за потребеното количество топлинна енергия за отчетния период, определено на база изравнителните сметки. Когато при

издаване на общата фактура се установи, че клиентът е заплатил сума, по-голяма от сумата по фактурата, и ако клиентът няма просрочени задължения към продавача, заплатената в повече сума се приспада от дължимите суми за следващ период, или по желание на клиента, се възстановява от продавача. Когато при издаване на общата фактура се установи, че клиентът е заплатил сума, по-голяма от сумата по фактурата и клиентът има просрочени задължения към продавача, със сумата в повече може да се извърши прихващане с изискуемо и ликвидно вземане на продавача. Съгласно чл.33 ал.1 и ал.2 от ОУ, клиентите са длъжни да заплащат месечните дължими суми за топлинна енергия по чл.32 ал.1, т.е. прогнозните суми по ежемесечните фактури в 30-дневен срок от датата на публикуването им на интернет страницата на продавача, а стойността на фактурата по чл.32 ал.2 т.е. общата фактура за реално потребеното количество топлинна енергия за отчетния период, в 30-дневен срок от датата на публикуването им на интернет страницата на продавача.

Съгласно чл.32 ал.1 ОУ/2016 г., месечната дължима сума за доставената топлинна енергия на клиент в СЕС, в която дяловото разпределение се извършва по смисъла на чл.71 НТ, се формира въз основа на определеното за него прогнозно количество топлинна енергия и обявената за периода цена, за която сума се издава ежемесечно фактура от продавача, а съгласно ал.2, месечната дължима сума за доставената топлинна енергия на клиент в СЕС, в която дяловото разпределение се извършва по смисъла на чл.73 НТ, се формира въз основа на определеното за него реално количество топлинна енергия и обявената за периода цена, за която сума се издава ежемесечно фактура от продавача. Съгласно ал.3 на същата разпоредба, след отчитане на средствата за дялово разпределение и изготвяне на изравнителните сметки от търговеца, продавачът издава за отчетния период кредитни известия за стойността на фактурите по ал.1 и фактура за потребеното количество топлинна енергия за отчетния период, определено на база изравнителните сметки. Разпоредбата на чл.33 ал.1 предвижда, клиентите заплащат топлинната енергия в 45-дневен срок след изтичане на периода, за който се отнасят.

С други думи, при тази уредба на отношенията и с оглед момента на настъпване на изискуемостта на месечните дължими суми за топлинна енергия, следва извод, че вземанията за цена на топлинна енергия за периода 01.05.2015 г. - 30.11.2015 г. се явяват погасени по давност, тъй като от датата на настъпване на изискуемостта им до датата на депозиране на исковата молба е изтекъл тригодишният срок по чл.111 б.,в“ ЗЗД. Обстоятелството, че ищецът претендира вземания, представляващи месечни дължими суми за прогнозна консумация на топлинна енергия, които са погасени по давност, като се позовава на обща фактура, издадена на 31.07.2016 г. и чрез включването им в тази фактура, е незаконосъобразно и граничи със злоупотреба с права, доколкото с това действие се цели избягване на евентуални възражения за давност от страна на клиентите на топлинна енергия.

Поради изложеното и поради съвпадане на крайните изводи на въззивния съд с тези на първоинстанционния, решението следва да бъде потвърдено изцяло.

Воден от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло решение №20043048/18.06.2022 г., постановено по гр.д. №47482/2019 г. по описа на СРС, ГО, 58 състав.

Решението е постановено при участие на третото лице-помагач на страната на ищеца „Техем Сървисис“ ЕООД.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____